II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 21. februar 1996

om støtte, som den franske regering har ydet Cellulose du Rhône et de l'Aquitaine (CDRA)

(Kun den franske udgave er autentisk)

(Tekst af betydning for EØS)

(96/364/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter i overensstemmelse med bestemmelserne i nævnte artikler at have opfordret de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger, under henvisning til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Virksomheden Cellulose de Rhône et de l'Aquitaine (CDRA) er et 99,9 % ejet datterselskab af La Rochette-koncernen, hvis to hovedaktiviteter ligger på området træ og papirmasse samt emballage. Koncernen, der i dag har ca. 3 000 ansatte, havde i 1989 et overskud før skat på 783 mio. ffr. og i 1990 på 345 mio. ffr. Den havde i 1991 et tab på 45 mio. ffr., i 1992 på 431 mio. ffr., i 1993 på 634 mio. ffr. og i 1994 på 144 mio. ffr. Disse tab kan udelukkende tilskrives træ- og papirmassesektoren, som CDRA indgår i.

CDRA består af to enheder for fremstilling af bleget kraftpapirmasse i det sydlige Frankrig, nemlig:

— en fabrik i Saint-Gaudens (Haute Garonne) med en årlig produktionskapacitet på 320 000 tons og 350 ansatte

— en fabrik i Tarascon (Bouches du Rhône) med en årlig produktionskapacitet på 280 000 tons og 300 ansatte.

Trods et ambitiøst moderniseringsprogram havde CDRA i 1992 på grund af den forringede markedssituation kun en omsætning på 1 181 mio. ffr., hvilket svarer til en produktion på kun 456 000 tons (76 % af kapaciteten). Produktionen blev i 1993 endnu ringere, idet den faldt til 408 100 tons, hvilket svarer til en omsætning på 1 105 mio. ffr.; CDRA havde for sit vedkommende et tab på 600 mio. ffr. i 1993.

I oktober 1993 blev der truffet beslutning om en finansiel omstrukturering, der indebar indgriben fra aktionærerne, de vigtigste kreditorbanker og den franske regering.

II

I oktober 1993 erfarede Kommissionen gennem dagspressen, at der var truffet beslutning om finansielle indrømmelser til fordel for CDRA, og ved brev af 20. oktober 1993 anmodede den om oplysninger om disse foranstaltninger, for at den kunne vurdere dem i lyset af traktatens artikel 92 og 93.

Frankrig svarede ved brev af 9. november 1993, og ved brev af 17. januar 1994 besvarede det visse bestemte spørgsmål, Kommissionen havde stillet ved brev af 21. december 1993.

De franske myndigheder beskrev krisesituationen på papirmassemarkedet, der havde bragt fremtiden for samtlige papirmasseproducenter, navnlig CDRA, i fare. Derfor var der i oktober 1993 blevet truffet beslutning om en finansiel omstrukturering. På baggrund heraf havde Frankrig forpligtet sig til at omlægge statslånene og indskyde ny kapital.

Gennem Caisse française de développement industriel (CFDI) har den franske stat nemlig et samlet tilgodehavende i CDRA fordelt på seks mellem- og langfristede lån med den kapitaliseret restværdi pr. juni 1993 på 430,3 mio. ffr., hvortil skal lægges de pr. samme dato påløbne renter, der andrager 136 mio. ffr.

Efter en første undersøgelse af omlægningen set i forhold til de øvrige fordringshaveres og aktionærers indrømmelser bemærkede Kommissionen, at statens samlede tilgodehavender gennem CFDI ville være gået tabt i tilfælde af en retlig sanering af CDRA. Bankerne ville for deres vedkommende have tabt 80 % af deres tilgodehavender. Den indgåede aftale mellem de væsentligste fordringshavere gjorde det således muligt for disse at inddrive en større del af deres tilgodehavender end i tilfælde af retlig sanering. Under hensyn til at statens indrømmelser ikke oversteg bankernes, besluttede Kommissionen, at ændringerne af lånene inden for rammerne af aftalen mellem fordringshaverne fra oktober 1993 samt ydelsen af endnu et lån ikke udgjorde statsstøtte.

Kommissionen bemærkede dog, at de seks lån, som CFDI tidligere havde bevilget CDRA med statsgaranti, i sig selv udgjorde statsstøtte. På trods af at et lån på 300 mio. ffr., der blev bevilget i 1978, et lån på 60 mio. ffr., der blev bevilget i 1981, og tre lån på i alt 199,5 mio. ffr., der blev bevilget i 1982, oversteg de grænser, der gælder for anmeldelse af lån fra FDES (Den Økonomiske og Sociale Udviklingsfond), var de ikke forinden blevet anmeldt til Kommissionen som det kræves i traktatens artikel 93, stk. 3.

Kommissionen bemærkede ligeledes, at restbeløbet på 430,3 mio. ffr. klart overskred det restbeløb på 258 mio. ffr., der ifølge tilbagebetalingsvilkårene på tidspunktet for bevillingen af de pågældende lån skulle være skyldigt pr. 30. juni 1993. Kommissionen drog heraf den slutning, at vilkårene for disse lån var blevet ændret til gunst for CDRA, og at dette igen var sket uden forudgående anmeldelse til Kommissionen.

Kommissionen tog også til efterretning, at Frankrig i forbindelse med ovennævnte omlægning havde besluttet at yde CDRA en støtte på 100 mio. ffr., hvoraf 50 mio. ffr. var blevet udbetalt i 1993 og resten i 1994, og at støtten ifølge oplysningerne til Kommissionen skulle anvendes til at forbedre leveringssituationen for træ og miljøbeskyttelse. Heller ikke denne støtte var blevet anmeldt til Kommissionen.

Efter en første undersøgelse i lyset af traktatens artikel 92 nåede Kommissionen til den slutning, at de pågældende støttebeløb kunne forvride konkurrencen og påvirke samhandelen, jf. traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 1. På dette tidspunkt anså Kommissionen det for tvivlsomt, at en af undtagelserne fra princippet om den pågældende støttes uforenelighed med fællesmarkedet kunne finde anvendelse, og den besluttede derfor at indlede proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2.

Ved brev af 5. april 1994 opfordrede Kommissionen Frankrig til at fremsætte sine bemærkninger.

III

Frankrig fremsatte først sine bemærkninger som led i proceduren ved breve af henholdsvis 11. maj og 12. oktober 1994. På Kommissionens begæring afgav det yderligere oplysninger på et bilateralt møde den 3. maj 1995 og ved brev af 14. september 1995.

Det gjorde bl.a. gældende, at i CDRA's produktionsniche er der ringe konkurrence på EF-plan, og at de forskellige franske foranstaltninger ikke menes at have medført konkurrenceforvridning. For så vidt angår tilskuddet på 100 mio. ffr., understregede Frankrig, at det udgjorde et fast tilskud, som kun kunne vurderes i forbindelse med den samlede omstruktureringsplan for CDRA. Frankrig afgav dog nærmere oplysninger om en række miljøinvesteringer, der skulle forbedre træforsyningerne, og som skulle finansieres ved hjælp af dette tilskud. Med hensyn til bevillingen af de fem lån, proceduren vedrører, samt disses efterfølgende ændringer afgav Frankrig oplysninger med henblik på at begrunde dem, samt nærmere forklaringer, således at den dertil svarende støtte kunne beregnes.

Efter offentliggørelsen af Kommissionens brev af 5. april 1994 i *Det Europæiske Fællesskabers Tidende*[1] modtog Kommissionen bemærkninger fra en tysk virksomhed, der fremstiller papirmasse. Bemærkningerne blev videregivet til Frankrig ved brev af 27. september 1994, og Frankrig blev opfordret til at fremsætte sine eventuelle bemærkninger. Bemærkningerne blev fremsendt ved ovennævnte brev af 12. oktober.

[1] EFT nr. C 206 af 26. 7. 1994, s. 7.

IV

Det tilskud på 100 mio. ffr., der blev ydet i 1993 til CDRA, udgør en støtte til virksomheden, fordi den ved hjælp af statsmidler er blevet aflastet for en del af den investeringsudgift, CDRA normalt skulle have afholdt.

Også de lån, CFDI har ydet med statsgaranti gennem FDES udgør støtte. Kommissionen fastslog sin holdning hertil i 1972 og 1973 ([1]), da den konstaterede, at FDES-lånene ydes på vilkår, der — med hensyn til rente, varighed, tilbagebetaling og sikkerhedsstillelse — er gunstigere end dem, virksomhederne ville kunne opnå på finansmarkedet eller i kreditinstitutter. I overensstemmelse med sin daværende almindelige holdning til almindelige støtteordninger anmodede Kommissionen Frankrig om på de i traktatens artikel 93, stk. 3, fastsatte betingelser at give meddelelse om sektorprogrammer eller i mangel heraf om relevante konkrete tilfælde. I det foreliggende tilfælde har Frankrig ydet CDRA følgende lån: den 17. juli 1978 et almindeligt lån på 300 mio. ffr., der i juni 1981 blev delvis omdannet til ansvarlig lånekapitel og i marts 1983 helt og aldeles; den 7. april 1981 en ansvarlig lånekapital på 60 mio. ffr., hvis forretningsvilkår blev ændret i marts 1983; den 23. marts 1982 en ansvarlig lånekapital på 46 mio. ffr., hvis forretningsvilkår blev ændret i marts 1983; den 14. oktober 1982 to ansvarlige lånekapitaler på 96 og 57,5 mio. ffr.; den 21. august 1986 en ansvarlig lånekapital på 8 mio. ffr. I maj 1990 og juni 1992 blev de pågældende låns varighed forlænget, og forrentningsvilkårene blev på ny ændret til fordel for virksomheden.

Det skal bemærkes, at det sjette lån på 8 mio. ffr., der blev ydet i 1986, og som lå under anmeldelsestærsklen, godt kunne anses for at være foreneligt med fællesmarkedet i medfør af Kommissionens beslutning om FDES-låneordningen. Derimod skulle de første fem lån have været anmeldt på forhånd. Deres forenelighed med fællesmarkedet skal således vurderes på grundlag af traktatens artikel 92.

Kommissionen har beregnet støtteelementet i forbindelse med de fem første lån og ændringerne heraf. Den kan konstatere, at forskellen mellem den rente, CDRA faktisk har betalt, og det beløb, som skulle have været betalt på grundlag af den referencesats, der anvendes ved EF's beregning af nettosubventionsækvivalenterne, og som gjaldt, da de pågældende lån blev bevilgede, andrager 561 mio. ffr., indtil CDRA's fordringshavere indgik en aftale i 1993. Kommissionens beregninger desangående er blevet forelagt Frankrig, der har bekræftet at beløbet stemmer.

([1]) Tredje Beretning om Konkurrencepolitikken, nr. 113/114.

Af dette beløb på 561 mio. ffr. var et beløb på 136 mio. ffr. at finde blandt CDRA's gældsposter. Da denne gæld blev slettet ved den aftale mellem fordringshaverne, der tidligere er blevet godkendt af Kommissionen, er det støttebeløb, CDRA faktisk har nydt godt af, takket være de pågældende fem lån, på 425 mio. ffr.

V

Papirmasse er genstand for samhandel mellem EF's medlemsstater og EØS-landene, og der er konkurrence mellem producenterne. Som led i proceduren har Frankrig anlagt den betragtning, at støtten til CDRA har haft ringe indflydelse på konkurrencen, og at den pågældende støtte ligger før EØS-aftalens ikrafttræden. Det har bl.a. gjort gældende, at verdensmarkedet for papirmasse i det væsentlige består af to forskellige varer: bleget kraftpapirmasse af nåletræer og bleget kraftpapirmasse af løvtræer. Ifølge Frankrig køber hver papirfabrikant flere slags papirmasser af nåletræ og flere slags papirmasser af løvtræ, som han doserer og behandler afhængig af, hvilke papirkvaliteter han fremstiller, samt af købspriserne. Ombytning mellem papirmasse af løvtræer og papirmasse af nåletræer sker meget sjældent. Inden for papirmasse af løvtræer er der mulighed for ombytning mellem papirmasse af eukalyptus og papirmasse, der fremstilles af CDRA. Inden for papirmasserne af nåletræer kan der ligeledes i begrænset omfang findes ombytninger mellem skandinavisk papirmasse af nåletræer, papirmasser, der fremstilles af CDRA og papirmasser, der indføres fra tredjelande (sydlandsk fyr). Den eneste produktion af bleget kraftpapirmasse af nåletræer i EF pr. 31. december 1994 var CDRA's produktion. Denne papirmasse udgør i dag ca. 2/3 af CDRA's salg og forventes at nå op på 3/4 i fremtiden. Frankrig har endvidere gjort opmærksom på, at med en EF-produktion på ca. 5,5 mio. tons indføres der 10 mio. tons, heraf 2 mio. tons fra Sverige og 1 mio. fra Finland. Frankrig har endvidere understreget, at den pågældende støtte blev ydet inden EØS-aftalens ikrafttrædelse.

Kommissionen kan tilslutte sig den beskrivelse af papirmassemarkedet, Frankrig har givet som led i proceduren. Den mener dog, at beskrivelsen på ingen måde rokker ved dens oprindelige vurdering, ifølge hvilken der afgjort findes en vis konkurrence i sektoren, også uden at det er nødvendigt at tage forholdene i de nye medlemsstater og medlemmerne af EØS i betragtning. Frankrig havde nemlig selv i brevet af 9. november 1993 konstateret, at der fandtes fem iberiske producenter af kortfibret, bleget kraftpapirmasse af eukalyptus med en samlet kapacitet på 1 535 000 tons, hvis markeder er magen til Saint Gaudens' markeder. Dette er ikke blevet bestridt under proceduren.

Når finansiel støtte fra staten styrker visse virksomheders stilling i forhold til andres, som de konkurrerer med i EF, må den anses for at påvirke konkurrencen med disse andre virksomheder.

På baggrund heraf påvirker den støtte, Frankrig har bevilget CDRA, samhandelen mellem medlemsstater og forvrider eller truer med at forvride konkurrencen, jf. traktatens artikel 92, stk. 1, idet den begunstiger den pågældende virksomhed.

I artikel 92, stk. 1, fastslås det, at støtte, der har visse nærmere omtalte egenskaber, principielt er uforenelig med fællesmarkedet.

De undtagelser fra dette princip, der omhandles i traktatens artikel 92, stk. 2, kan ikke finde anvendelse i nærværende sag i betragtning af den pågældende støttes art og formål og er i øvrigt ikke blevet påberåbt af Frankrig.

VI

1. Traktatens artikel 92, stk. 3, omhandler de støtteforanstaltninger, der kan anses for at være forenelige med fællesmarkedet. Foreneligheden med traktaten skal ses i EF-sammenhæng og ikke på baggrund af en enkelt medlemsstat. For at fællesmarkedets rette funktion kan bevares, og for at der kan tages hensyn til det i traktatens artikel 3, litra g), omhandlede princip, må de i traktatens artikel 92, stk. 3, omhandlede undtagelser fra det i nævnte artikels stk. 1, omhandlede princip fortolkes snævert, når der foretages en undersøgelse af en eller anden generel eller individuel støtteordning.

   Navnlig kan undtagelsesbestemmelserne kun anvendes, når Kommissionen konstaterer, at uden støtten ville markedskræfternes frie spil ikke i sig selv være tilstrækkeligt til at tilskynde de eventuelle støttemodtagere til at udvise en adfærd, hvorved de kunne nå et af de forfulgte mål.

   Anvendelse af undtagelsesbestemmelserne på tilfælde, der ikke bidrager til, at et sådant mål nås, eller hvor støtten ikke er nødvendigt herfor, ville svare til uretmæssigt at begunstige visse medlemsstaters industrier eller virksomheder, hvis finansielle stilling derved ville blive styrket, og ville kunne påvirke vilkårene for samhandelen mellem medlemsstaterne og forvride konkurrencen uden at det på nogen måde ville være berettiget under henvisning til den i artikel 92, stk. 3, omhandlede fælles interesse.

2. Med hensyn til den i artikel 92, stk. 3, litra a), fastsatte undtagelsesbestemmelse om støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse, må anlægges den betragtning, at regionerne Haute Garonne og Bouches du Rhône, hvor CDRA's fabrikker ligger, ikke har de egenskaber, der omhandles i undtagelsesbestemmelsen.

3. For så vidt angår de i artikel 92, stk. 3, litra b), omhandlede undtagelsesbestemmelser, skal det bemærkes, at den pågældende støtte ikke skal fremme virkeliggørelsen af et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i den franske økonomi; Frankrig har i øvrigt ikke anført noget argument til fordel for anvendelse af disse undtagelsesbestemmelser.

4. Med hensyn til de i artikel 92, stk. 3, litra c), fastsatte undtagelsesbestemmelser om støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, der ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, skal det bemærkes, at værkerne i Saint-Gaudens og i Tarascon ikke ligger i områder, hvor der kan bevilges investeringsstøtte i medfør af ovenomtalte regionale undtagelsesbestemmelse. Mellem den 21. december 1978 og den 11. august 1982 androg de godkendte støttesatser 20 % netto i Tarascon og 30 % i Saint-Gaudens. Siden den 11. august 1982 har ordningen for tilskud til fysisk planlægning (P.A.T.) fundet anvendelse, hvilket giver sig udslag i en bruttosats på 17 % for de to områder.

5. *Lånene*

   Som led i proceduren er Kommissionen blevet underrettet om omfanget og arten af de investeringer, der blev finansieret ved hjælp af de lån, der i flere omgange blev ydet af CDRA, indtil fordringshaverne indgik en aftale i 1993.

   Det første lån på 300 mio. ffr., der blev ydet i 1978 og ændret i 1981 og 1983, og det andet lån på 60 mio. ffr., der blev ydet i 1981 og ændret i 1983, muliggjorde finansiering af et tungt investeringsprogram på 849 mio. ffr., der bl.a. medvirkede til, at produktionskapaciteten i fabrikken i Tarascon steg fra 90 000 til 200 000 tons om året. I betragtning af vilkårene for disse lån og de overgrænser, der dengang gjaldt, når Kommissionen frem til den slutning, at den støtte, der indeholdes i de to lån og de første to ændringer af disse, ligger langt under den støttesats, den havde besluttet at tillade i de pågældende områder, da der ikke blev ydet nogen anden støtte til de pågældende investeringer.

   De tre ansvarlige lånekapitaler på i alt 199,5 mio. ffr. blev ydet i 1982 som led i den første finansielle omstrukturering af CDRA. Den i august 1982 vedtagne plan indebar et bidrag fra aktionærerne i form af eftergivelse af fordringer og kapitalkonvertering på 190 mio. ffr. og indskydning af frisk kapital på 183,5 mio. ffr. og eftergivelse af fordringer for kreditorbankernes vedkommende på 50 mio. ffr., bevilling af nye lån på 88 mio. ffr. og en gunstig omlægning af de finansielle vilkår for en række lån på 142 mio. ffr. Kommissionen bemærker, at den pågældende plan ligner den, der blev vedtaget i 1993, og som Kommissionen ikke gjorde indsigelse over for.

Kommissionen bemærker ligeledes, at der i 1982 blev truffet beslutning om omfattende investeringer i de to fabrikker med henblik på at øge CDRA's lønsomhed på baggrund af de åbenbare problemer, virksomheden har med at holde sig oven vande i de afmatningsperioder, som papirmassesektoren med visse mellemrum har. Disse investeringer i Saint-Gaudens og i Tarascon, hvortil der ikke er ydet nogen anden støtte, andrager 808 mio. ffr. Kommissionen bemærker, at støtten i form af tre ansvarlige lånekapitaler, der blev ydet CDRA i 1982, ligger under den støttesats, som kunne være blevet indrømmet i medfør af den regionale undtagelsesbestemmelse.

I maj 1990 og i juni 1992 blev der foretaget følgende ændringer af de fem lån: varigheden blev forlænget med tre år i alt, hovedstolens tilbagebetaling, hvis forfaldsdatoer indtraf i 1991, 1992 og 1993, blev udsat til den sidste forfaldsdato, og forfaldsdatoerne i 1990, 1991, 1992 og 1993 for de udsatte renter blev overført til de to år, der fulgte efter de sidste forfaldsdatoer, den faste rente i forbindelse med forfaldsdatoerne mellem den 1. marts og den 31. december 1990 blev nedsat til 0,1 % og kun denne faste del skulle betales for dette tidsrum; den i låneaftalen fastsatte rente blev genindført fra den 1. januar 1991. Ændringerne medførte yderligere støtte, der kan sættes til 16,7 mio. ffr. Kommissionen skal bemærke, at CDRA i tidsrummet 1990-1992 foretog en investering på 440 mio. ffr., hvortil der ikke blev ydet nogen anden støtte, og at den til CDRA således ydede støtte i 1990 og 1992 ligger under den regionalstøttesats, som ville kunne være indrømmet i medfør af den regionale undtagelsesbestemmelse.

Kommissionen har efterprøvet, om den støtte, der indeholdes i de fem lån til CDRA og ændringerne af disse, ikke overstiger overgrænserne for regionalstøtte i Tarascon og Saint-Gaudens. FDES-låneordningen har ganske rigtigt et generelt præg, hvilket betyder, at ordningen ikke kun anvendes i regioner, der er berettigede til regionalstøtte. Ifølge principperne for samordning af regionalstøtten kan generel støtte, der omfatter hele det nationale område, ikke bevilges som regionalstøtte [1]. Når Kommissionen skal træffe beslutning om, hvorvidt sådan støtte er forenelig med fællesmarkedet i en konkret sag, der skal anmeldes, må den dog tage hensyn til såvel dens regionale virkninger som dens sektorvirkninger. Ifølge Domstolens retspraksis kan den kendsgerning, at en støtte er bevilget på grundlag af en *ad hoc*-beslutning, ikke udelukke, at den kan betragtes som regionalstøtte (dom af 14. september 1994 i sag C-278, 279, 280/92, Hytasa, præmis 49). Kommissionen vurderer en sådan støtte ud fra følgende to kriterier: i første omgang dens bidrag til regionaludviklingen under overholdelse af overgrænsen for regionalstøtte, og i anden omgang støttens følger for den pågældende sektor under hensyn til dennes særpræg.

For så vidt angår det første kriterium, må det konstateres, at den pågældende investeringsstøtte har overholdt overgrænserne for regionalstøtte i Saint-Gaudens og Tarascon. Med hensyn til støttens bidrag til regionaludviklingen skal Kommissionen bemærke, at CDRA takket være den pågældende støtte er blevet en virksomhed, der råder over moderne industriudstyr og er i stand til at overholde de højeste kvalitetsstandarder. Dens produktionskapacitet ligger på et niveau, der burde være konkurrencedygtigt. Krisen i årene 1991-1994 truede ganske rigtigt CDRA's overlevelsesmuligheder, og det var nødvendigt, at fordringshaverne indgik en aftale for at undgå virksomhedens sammenbrud. Dog må det også erkendes, at denne krise var usædvanlig langvarig og alvorlig, og at CDRA's resultater blev positive i andet halvår af 1994. Kommissionen erkender, at støtten i form af lån var uomgængelig nødvendig, hvis CDRA's to fabrikker skulle nå op på det nuværende niveau.

For så vidt angår støttens sektorvirkning, går Kommissionen ud fra den i kapitel V gengivne analyse, og særlig den kendsgerning, at EF var nettoimportør af papirmasse. Papirmasse-markedet er et udpræget verdensmarked og yderst cyklisk. Kun de EF-producenter, der har moderne konkurrencedygtigt og effektivt produktionsudstyr, har haft mulighed for at overvinde de konjunkturmæssige vanskeligheder. EF, bestående af tolv medlemsstater, var nettoimportør af papirmasse, idet EF-produktionen lå langt under efterspørgslen. Set ud fra et EF-synspunkt var sektorproblemet derfor ikke eventuel overkapacitet, men manglende konkurrenceevne i papirmasseindustrien. Adskillige såkaldte integrerede papirmassefabrikker, der ikke var tilstrækkelig tilpassede, er blevet lukket. Lukningerne har haft stærke negative virkninger for skovbruget. På den baggrund skal Kommissionen bemærke, at CDRA's forsyningsopland omfatter skovmassiverne i den sydøstlige del af Frankrig, hvor der er brandfare som følge af vejrliget og skovens lidet tilfredsstillende vedligeholdelse. Kommissionen erkender, at tabet af de afsætningsmuligheder, de to CDRA-fabrikker giver, i betragtelig grad ville have forværret disse massivers forfald og dermed brandfaren, samtidig med at det ville have forværret disse massivers forfald og dermed brandfaren, samtidig med at det ville have haft svære virkninger for landdistrikternes fysiske planlægning og have øget ørkendannelsen.

[1] EFT nr. C 31 af 3. 2. 1979, s. 9.

Ved vurderingen af den pågældende støttes forenelighed med fællesmarkedet har Kommissionen taget hensyn til de bemærkninger, der som led i proceduren blev fremsat af en virksomhed, der fremstiller papirmasse af bisulfittypen. Dette selskab havde også navnlig i begyndelsen af 80'erne været gennem en alvorlig krise som følge af den øgede internationale konkurrence og de stadig strengere begrænsninger i forbindelse med miljøbeskyttelsen. Selskabet bekræftede, at de dårligere resultater, der især har vist sig hos de europæiske fabrikanter af cellulose, har givet sig udslag i adskillige tyske virksomheders konkurs. Takket være en af aktionærerne blev selskabet reddet ved hjælp af anlæg af en ny papirfabrik. Ingen statsstøtte blev ydet til redning af dette selskab i den økonomisk hårde periode eller til den pågældende tunge investering. Virksomheden anførte, at statsstøtte til CDRA udgør en alvorlig overtrædelse af princippet om lige muligheder i konkurrencen.

I den forbindelse skal det bemærkes, at den pågældende virksomhed ikke ligger i et område, der kan modtage særskilt regionalstøtte i medfør af den i artikel 92, stk. 3, litra a), eller c), fastsatte undtagelsesbestemmelse. Der er således stor forskel mellem denne virksomheds situation og CDRA's, for så vidt angår eventuel investeringsstøttes forenelighed med fællesmarkedet.

Følgelig konkluderer Kommissionen, at den støtte i form af FDES-lån til CDRA, der er ydet i stedet for regionalstøtte og under overholdelse af de overgrænser, der er vedtaget for regionalstøtteordninger i Frankrig, har løst problemet vedrørende CDRA's manglende konkurrenceevne uden at ændre vilkårene for samhandelen på en måde, der strider mod den fælles interesse. Set ud fra et EF-synspunkt har støttens positive virkninger været større end de negative virkninger for konkurrencen. Kommissionen har derfor besluttet, at den kan omfattes af den i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), fastsatte undtagelsesbestemmelse.

6. *Tilskuddet*

Efter at have anmodet herom har Kommissionen som led i proceduren modtaget nærmere oplysninger om de investeringer, der blev finansieret ved hjælp af det tilskud på 100 mio. ffr., som blev ydet i 1993. Der er tale om dels miljøinvesteringer, dels investeringer i træforsyning.

Kommissionen har undersøgt investeringerne på grundlag af EF-rammebestemmelserne om statsstøtte til miljøbeskyttelse (1).

Det skal bemærke, at der er investeret 162,2 mio. ffr. til standsning af anvendelse af klorgas i Saint-Gaudens. Formålet hermed er at mindske udledningerne af organiske klorholdige stoffer (AOX). Målet nås gennem et anlæg til forblegning ved hjælp af ilt og en anden linje til fremstilling af klortveilte ved hjælp af flydende svovltveilte, der købes. Mindskelsen af miljøvirkningen, for så vidt angår AOX, overstiger de gældende standarder i Frankrig. Der er ikke ydet nogen anden støtte til denne investering.

Der er investeret 192,25 mio. ffr. til standsning af anvendelsen af klorgas i Tarascon. Dette opnås ved en fremgangsmåde, der afviger fra den, der benyttes i Saint-Gaudens, thi den bygger på omhyggelig styring af kogningen af papirmassen. Mindskelsen af den miljømæssige virkning for AOX's vedkommende går langt ud over de gældende standarder i Frankrig. Investeringen i Tarascon har også fået støtte fra Agence de Bassin i form af et tilskud på 15,97 mio. ffr. og rentegodtgørelse på et beløb af 3,35 mio. ffr.

Kommissionen har kontrolleret, at de pågældende investeringer ikke indebærer hverken forhøjelse af produktionskapaciteten eller nedsættelse af driftsudgifterne. Tværtimod overstiger de yderligere produktionsomkostninger som følge af disse investeringer langt de opnåede besparelser for de to værkers vedkommende.

I EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse står der i punkt 3.2.3.B), at støtte til investeringer, der gør det muligt at opnå betydelig højere grader af miljøbeskyttelse end de fastsatte retligt forpligtende miljøstandarder, kan godkendes for indtil 30 % brutto af de støtteberettigede omkostninger. Der står også i nævnte rammebestemmelsers punkt 3.2.3.C), at der kan ydes støtte til virksomheder, der foretager investeringer med henblik på at højne deres miljøniveau betydeligt eller for at bringe miljøniveauet på højde med niveauet i virksomheder i andre medlemsstater, hvor der gælder lovfæstede standarder på et niveau og på betingelser om proportionalitet svarende til, hvad der gælder for støtte til at gå videre end de eksisterende standarder, jf. punkt 3.2.3.B).

Kommissionen mener, at de standarder for afskaffelse af klorgasser, der er opnået i det foreliggende tilfælde, berettiger til fuld anvendelse af den i rammebestemmelsernes punkt 3.2.3.B), omhandlede mulighed, navnlig på baggrund af dette produkts skadelighed. Den anlægger således den betragtning, at et tilskud på 30 % brutto af de pågældende investeringsudgifter kan være berettiget. I betragtning af de øvrige støttebeløb, der er ydet med dette formål, opfylder et beløb på 87,015 mio. ffr. af de 100 mio. ffr. betingelserne for at kunne anses for at være forenelige med fællesmarkedet i medfør af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c).

(1) EFT nr. C 72 af 10. 3. 1994, s. 3.

Frankrig anfører desuden, at der i Saint-Gaudens er bygget et biologisk rensningsanlæg, som også behandler byens udledninger. Investeringsudgifter andrager 85 mio. ffr. for CDRA. Virksomheden har opnået støtte fra Agence de Bassin i form af et tilskud på 5,92 mio. ffr. og en rentegodtgørelse på 12,68 mio. ffr., hvilket svarer til 21,9 % af investeringen. I betragtning af det af Frankrig anførte argument, ifølge hvilket det biologiske anlæg går langt videre, end hvad der er sædvanligt, og at andre medlemsstaters udledninger ofte er langt mere omfattende, mener Kommissionen, at en støtteprocent på 21,9 % meget vel svarer til den miljøforbedring, der er opnået ved denne investering, og at yderligere støtte er berettiget.

Frankrig har endvidere anført, at der i Tarascon var truffet beslutning om en investering på 24 mio. ffr. til afbrændning af stinkende gasser. Den vedvarende forbrændning af de stinkende gasser er pålagt ved en præfektforordning fra 1991. Der er ikke ydet nogen anden støtte til denne investering, og denne har ikke medført nogen driftsbesparelse, tværtimod. I medfør af rammebestemmelsernes punkt 3.2.3.A) kan Kommissionen tillade støtte på op til 15 % brutto af en investeringsudgift, der tager sigte på at opfylde nye lovfæstede standarder. I betragtning af oplysningerne fra Frankrig mener Kommissionen, at et tilskud på 15 % brutto, dvs. 3,6 mio. ffr., til fordel for denne investering kan være berettiget. Den går dog ikke ind for Frankrigs tankegang, ifølge hvilken en støtte på 16,76 % ville kunne været berettiget, eftersom beslutningen om at investere, var truffet i henhold til de gamle rammebestemmelser, hvor en støtte på op til 15 % netto til sådanne investeringer var tilladt. Når der er tale om en ulovlig støtte anvender Kommissionen nemlig den på tidspunktet for beslutningen gældende ret.

Endelig har Frankrig givet oplysninger om en investering i Tarascon, der har til formål ved kilden at afskaffe afgivelsen af træstøv. Der er ikke ydet nogen anden støtte til denne investering. Kommissionen har tidligere godkendt nedsættelse af støvafgivelse som et af flere elementer (nedsættelse af støj, indskrænkning af færdsel, nedsættelse af støvafgivelse), der kan berettige til miljøstøtte [1], idet den støttemodtagende virksomhed lå i et beboelsesområde i en turistby. Den investering, der ikke har anden virkning end nedsættelse af støvafgivelse i en virksomhed, opfylder efter Kommissionens mening ikke rammebestemmelsernes betingelser for støtteberettigelse, medmindre der foreligger andre særlige omstændigheder; det fremgår ikke af oplysningerne fra Frankrig, om sådanne findes. Kommissionen mener i øvrigt, at virksomheden selv er den, der har størst gavn af støvnedsættelsen. Den er således ikke enig, når Frankrig hævder, at den pågældende investering ikke har nogen økonomisk virkning til fordel for CDRA.

Som konklusion skal Kommissionen anlægge den betragtning, at tilskuddene på 87,015 mio. ffr. og på 3,6 mio. ffr. er berettigede i medfør af EF-rammebestemmelser om statsstøtte til miljøbeskyttelse.

Kommissionen har ikke fundet nogen begrundelse for restbeløbet på 9 385 000 ffr. af det tilskud på 100 mio. ffr. der blev bevilget CDRA i 1993 og i 1994.

Som led i proceduren har Frankrig besvaret Kommissionens forespørgsler vedrørende virkningen for de forudgående produktionsled af de af CDRA's investeringer, der tager sigte på at skabe yderligere trækapacitet i Saint-Gaudens. Det har især anført, at der er foretaget en investering på 45,8 mio. ffr. med henblik på yderligere oplagring af 100 000 m^3 træ, hvilket i første omgang er i skovbrugernes og skovvirksomhedsledernes interesse. Kommissionen skal i den forbindelse bemærke, at støtte til skovbrugssektoren inden for de i Rådets forordning (EØF) nr. 867/90 [2] fastsatte grænser, kan være berettiget. I det foreliggende tilfælde er støtten imidlertid ikke ydet til skovbrugsvirksomheder, men til CDRA, hvis virke ligger uden for det første forarbejdningsled for træ. Ved brev af 30. marts 1995 meddelte Kommissionen Frankrig sine foreløbige konklusioner som led i nærværende procedure, hvor den gør gældende, at investeringen med henblik på forøgelse af oplagringskapaciteten for træ ikke synes at opfylde kriterierne i rammebestemmelserne for støtte til miljøbeskyttelse. Kommissionen skal bemærke, at Frankrigs svar af 14. september 1995 ikke indeholder noget nyt i den henseende. Denne støtte opfylder altså ikke de betingelser, som kræves for at den kan omfattes af en af de i traktatens artikel 92, stk. 3, fastsatte undtagelsesbestemmelser.

VII

Da Frankrig ikke har anmeldt de pågældende støtteforanstaltninger, inden de blev bevilget eller ændret således som fastsat i traktatens artikel 93, stk. 3, har Kommissionen været ude af stand til at udtale sig om foranstaltningerne, inden de blev iværksat. Støtten har derfor i overensstemmelse med EF-retten været ulovlig, siden det blev besluttet at bevilge den. Den situation, som følger af, at forpligtelserne ikke er blevet overholdt, er særlig alvorlig, eftersom støtten allerede er udbetalt til modtageren. I nærværende sag anses nemlig en del af denne støtte for at være uforenelig med fællesmarkedet.

[1] EFT nr. C 271 af 29. 9. 1994, s. 17.

[2] EFT nr. L 91 af 6. 4. 1990, s. 7.

Når der er tale om støtte, der er uforenelig med fællesmarkedet, har Kommissionen under anvendelse af den mulighed, Domstolen har givet den, besluttet at kræve, at medlemsstaterne tilbagesøger den støtte, der er ydet ulovligt, hos modtagerne. Den økonomiske virkning af den pågældende støtte må ophæves; det støttebeløb, der skal tilbagebetales, skal derfor forhøjes med renter fra det øjeblik, støtten blev udbetalt til modtageren eller ændret, og rentesatsen skal være magen til den, der tjener som grundlag for den referencesats, der anvendes ved EF's beregning af støtteordningernes nettosubventionsækvivalenter, men som var gældende på det tidspunkt, den pågældende støtte blev udbetalt eller ændret. I 1994, da den anden udlodning af tilskuddet på 100 mio. ffr. blev udbetalt, var referencetesatsen på 8,93 % —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

1. Den støtte, der blev ydet i 1978, 1981 og 1982 til virksomheden Cellulose du Rhône et de l'Aquitaine (CDRA) i form af lån på i alt 559,5 mio. ffr. og de i 1981, 1983, 1990 og 1993 foretagne ændringer af disse lån er ulovlige, idet de er ydet under overtrædelse af bestemmelserne i traktatens artikel 93, stk. 3. Støtten kan dog anses for at være forenelig med fællesmarkedet efter traktatens artikel 92, stk. 3, litra c).

2. En støtte på 100 mio. ffr., der blev ydet i 1993 i form af tilskud, er ligeledes ulovlig, da den er ydet under overtrædelse af bestemmelserne i artikel 93, stk. 3. Af denne støtte er 90 615 000 ffr. forenelige med fællesmarkedet efter artikel 92, stk. 3, litra c).

Artikel 2

Af det i artikel 1, stk. 2, omhandlede tilskud på 100 mio. ffr. er 9 385 000 ffr. uforenligt med fællesmarkedet efter traktatens artikel 92, stk. 1.

Artikel 3

Frankrig ophæver den i artikel 2 omhandlede støtte på 9 385 000 ffr. og beordrer tilbagebetaling heraf senest to måneder efter meddelelsen af nærværende beslutning. Beløbet forhøjes med en rente på 8,93 %, der beregnes fra det tidspunkt støtten blev udbetalt til modtageren.

Artikel 4

Senest to måneder fra meddelelsen af nærværende beslutning meddeler Frankrig Kommissionen, hvilke foranstaltninger det har truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til Den Franske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 21. februar 1996.

På Kommissionens vegne

Karel VAN MIERT

Medlem af Kommissionen